

ผลงานหมายเลข 1

ความสัมฤทธิ์ผลของการแนะแนวอาชีพอิสระ

ผลงานของ

นายไพรัช ถ้ายอง

ผู้ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.)

กรมการจัดหางาน

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ว 12.05.6
ท987ก
2545

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

09097

ความสัมฤทธิ์ผลของแนะแนว

ผู้ขอประเมิน

นายไพรัช ถ้ายอง

ตำแหน่งที่ขอประเมิน

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.)

ผลงานหมายเลข 1

ชื่อเรื่อง

ความสัมฤทธิ์ผลของการแนะนำอาชีพอิสระ

ลักษณะ

งานด้านนโยบายและแผนงาน

คำนำ

ในช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ประเทศไทยอยู่ในภาวะที่เศรษฐกิจชะลอตัว สถานประกอบการจำนวนมากต้องปิดกิจการลง ผู้ที่ต้องการทำงานเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการต่างๆ ประสบปัญหาในการมีงานทำมากขึ้น แรงงานที่ถูกเลิกจ้างจำนวนมากอพยพกลับสู่ชนบท และเพื่อความอยู่รอดแรงงานบางรายหันมาสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว การประกอบอาชีพอิสระจึงมีความสำคัญมากขึ้น

กรมการจัดหางานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการจัดด้านการส่งเสริมการมีงานทำ ได้ให้ความสำคัญกับการแนะแนวให้ประชาชนประกอบอาชีพอิสระมาโดยต่อเนื่อง และให้บริการแนะแนวอาชีพอิสระครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัดในปัจจุบัน ประกอบกับในระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2541 ผู้เขียนดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีงานทำ มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดแผนงาน โครงการด้านการแนะแนวอาชีพ และสนับสนุนงานด้านวิชาการ เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัตินำไปดำเนินการตลอดจนการติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ดังนั้นเพื่อการพัฒนางานด้านการแนะแนวอาชีพที่กรมการจัดหางานได้ดำเนินการแนะแนวอาชีพอิสระแก่ประชาชนมาเป็นระยะเวลาพอสมควร ผู้เขียนจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผลของการแนะแนวอาชีพอิสระเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการแนะแนวอาชีพอิสระของกรมการจัดหางาน และหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตามสมควร

ไพรัช ลำยอง

กันยายน 2545

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการแนะนำอาชีพอิสระ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสัมพันธ์ของการแนะนำอาชีพอิสระ และแนวทาง วิธีการ รูปแบบการให้บริการแนะนำอาชีพอิสระ โดยศึกษาจากเอกสารและใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ใช้บริการแนะนำอาชีพอิสระจากกรมการจัดหางาน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ของกรมการจัดหางานที่ปฏิบัติงานแนะนำอาชีพอิสระ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการแนะนำอาชีพอิสระเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีความรู้ความสามารถในด้านการแนะนำในระดับพอใช้ สถานที่ให้บริการ และสื่อที่ใช้ประกอบการแนะนำอาชีพอิสระอยู่ในระดับพอใช้ เนื้อหาหลักสูตรของอาชีพอยู่ในระดับดี ปัจจัยด้านการศึกษารายได้ สถานภาพการทำงาน กระบวนการแนะนำอาชีพด้านเจ้าหน้าที่และด้านสถานที่ มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านอายุและสถานภาพการสมรส มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 รูปแบบการให้บริการที่ต้องการคือ ให้เจ้าหน้าที่ออกไปให้บริการในหมู่บ้าน ตำบล หรือชุมชน และสาริตการประกอบอาชีพประกอบการบรรยาย ในด้านการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์และนำไปประกอบอาชีพนั้น ผู้ใช้บริการเห็นว่าได้ประโยชน์มากร้อยละ 87.1 ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และเผยแพร่ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ 67.5 ไปประกอบอาชีพอิสระร้อยละ 24.5 ในกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าอัตราค่าจ้างไม่เพียงพอ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการแนะนำอาชีพอิสระเพียงพอ สถานที่ในการให้บริการไม่เหมาะสม วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ไม่เพียงพอ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ประสงค์ที่จะทำงานในสถานประกอบการมากกว่าที่จะประกอบอาชีพอิสระจึงไม่ให้ความสนใจต่อการแนะนำอาชีพอิสระเท่าที่ควร ผู้ใช้บริการบางส่วนสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระแต่ไม่มีเงินทุน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญแผนภูมิ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว	6
แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ	7
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ	11
แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพอิสระ	17
ความสัมฤทธิ์ผล	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22

บทที่ 3 การแนะแนวอาชีพของกรมการจัดหางาน 25

บทที่ 4 กรอบแนวคิดและระเบียบวิธีวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษา	30
นิยามศัพท์	31
ระเบียบวิธีวิจัย	32
กลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	32

	หน้า
เกณฑ์การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ผล	34
การประเมินแบบสอบถาม	34
การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 5 ผลการศึกษา	
ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการแนะแนวอาชีพอิสระ	35
ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการในการแนะแนวอาชีพอิสระ	40
การวัดความสัมพันธ์ผลจากผู้ได้รับการแนะแนวอาชีพอิสระ	48
ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการประกอบอาชีพอิสระ	57
ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพอิสระ	62
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	63
ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพของการแนะแนวอาชีพอิสระ	64
บทที่ 6 บทสรุป	
สรุปผลการศึกษา	66
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	75

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	สถิติการแนะนำอาชีพ ปี 2543	3
ตารางที่ 2	สถิติการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ปี 2543	4
ตารางที่ 3	ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง	35
ตารางที่ 4	ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการแนะนำอาชีพอิสระ	36
ตารางที่ 5	จำนวนบุตรของผู้รับบริการแนะนำอาชีพอิสระ	38
ตารางที่ 6	เหตุผลที่เข้ารับบริการแนะนำอาชีพอิสระ	39
ตารางที่ 7	ผู้ที่แนะนำให้เข้ารับบริการแนะนำอาชีพอิสระ	39
ตารางที่ 8	การได้รับการแนะนำอาชีพอิสระก่อนมาใช้บริการของกรมการจัดหางาน	40
ตารางที่ 9	ความคิดเห็นด้านเจ้าหน้าที่แนะนำอาชีพอิสระ	40
ตารางที่ 10	ความคิดเห็นด้านสถานที่	41
ตารางที่ 11	ความคิดเห็นด้านเอกสารประกอบการแนะนำอาชีพอิสระ	42
ตารางที่ 12	ความคิดเห็นด้านเนื้อหาของอาชีพที่ได้รับการแนะนำอาชีพอิสระ	42
ตารางที่ 13	ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่เห็นว่าควรปรับปรุงในกระบวนการแนะนำอาชีพอิสระ	43
ตารางที่ 14	การได้รับแนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระเพิ่ม	45
ตารางที่ 15	ประโยชน์ที่ได้รับจากการแนะนำอาชีพอิสระ	45
ตารางที่ 16	การแนะนำอาชีพอิสระกับความคาดหวัง	46
ตารางที่ 17	ความต้องการฝึกอบรมอาชีพอิสระเพิ่มเติม	46
ตารางที่ 18	อาชีพที่ต้องการฝึกอบรม	47
ตารางที่ 19	สถานภาพการทำงานก่อนและหลังการได้รับการแนะนำอาชีพอิสระ	48
ตารางที่ 20	เปรียบเทียบสถานภาพการทำงานกับการประกอบอาชีพอิสระ	49
ตารางที่ 21	การนำไปประกอบอาชีพของผู้ใช้บริการแนะนำอาชีพอิสระ	50
ตารางที่ 22	เปรียบเทียบรายได้ก่อนและหลังการได้รับการแนะนำอาชีพอิสระ	52
ตารางที่ 23	ประโยชน์ที่ได้รับจากการแนะนำอาชีพอิสระ	53
ตารางที่ 24	การนำความรู้ที่ได้จากการแนะนำอาชีพอิสระไปใช้ประโยชน์	54
ตารางที่ 25	สาเหตุที่ไม่ประกอบอาชีพอิสระตามที่ได้รับบริการแนะนำอาชีพอิสระ	55

	หน้า
ตารางที่ 26	รูปแบบการแนะแนวอาชีพอิสระ 56
ตารางที่ 27	ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปของผู้รับการแนะแนวอาชีพอิสระกับการประกอบอาชีพอิสระ 57
ตารางที่ 28	ปัจจัยความคิดเห็นต่อกระบวนการแนะแนวอาชีพฯกับการนำไปประกอบอาชีพอิสระ 59
ตารางที่ 29	ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพอิสระ 62

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษา	30